PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. gegužės 6 d.*

Byloje T-127/04

KME Germany AG, buvusi *KM Europa Metal AG*, įsteigta Osnabriuke (Vokietija),

KME France SAS, buvusi *Tréfimétaux SA*, įsteigta Kurbevua (Prancūzija),

KME Italy SpA, buvusi *Europa Metalli SpA*, įsteigta Florencijoje (Italija),

atstovaujamos advokatų M. Siragusa, A. Winckler, G. C. Rizza, T. Graf ir M. Piergiovanni,

ieškovės,

* Proceso kalba: anglų.

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą É. Gippini Fournier, padedamo solisitoriaus C. Thomas,

atsakovę,

pirma, dėl prašymo panaikinti arba sumažinti ieškovėms pagal 2003 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimo C (2003) 4820 galutinis dėl [EB] 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio taikymo procedūros (byla COMP/E-1/38.240 – Pramoniniai vamzdžiai) 2 straipsnio c, d ir e punktus skirtas baudas ir, antra, dėl Komisijos priešpriešinio prašymo padidinti minėtas baudas,

EUROPOS BENDRIJŲ
PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkė E. Martins Ribeiro, teisėjai S. Papasavvas ir N. Wahl (pranešėjas),

posėdžio sekretorė C. Kantza, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. vasario 27 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 *KME Germany AG* (buvusi *KM Europa Metal AG*), *KME France SAS* (buvusi *Tréfimétaux SA*) ir *KME Italy SpA* (buvusi *Europa Metalli SpA*) yra visame pasaulyje veikiančios biržoje kotiruojamos Europos pramonės grupės narės. Ši grupė yra viena didžiausių vario ir vario lydinių pusgaminių gamintoja pasaulyje. Iki 1995 m. birželio mėnesio *KME France* ir *KME Italy* kartu buvo viena įmonė, o *KME Germany* – atskira įmonė. Tik nuo šio laiko *KME Germany*, *KME Italy* ir *KME France* sudaro vieną ir tą pačią grupę (toliau – *KME Germany*, *KME Italy* ir *KME France* bendrai vadinamos ieškovėmis arba *KME* grupe).

2 Gavusi *Mueller Industries Inc.* pateiktą informaciją 2001 m. kovo mėnesį Komisija iš anksto neįspėjusi atliko patikrinimus bendrovių *Outokumpu Oyj* ir *Luvata Oy* (buvusi *Outokumpu Copper Products Oy*) (toliau – bendrai vadinamos *Outokumpu*), *Wieland-Werke AG* (toliau – *Wieland*) ir ieškovių patalpose pagal 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio Sutarties [81] ir [82] straipsnius (OL 13, 1962, p. 204, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3), 14 straipsnį.

3 2001 m. balandžio 9 d.*Outokumpu* pateikė Komisijai pasiūlymą bendradarbiauti pagal Komisijos pranešimą dėl baudų neskyrimo arba sumažinimo kartelių atvejais (OL C 207, p. 4, toliau – 1996 m pranešimas dėl bendradarbiavimo). Memorandumą šiuo klausimu ji pateikė 2001 m. gegužės 30 dieną.

4 Atsakydama į 2002 m. liepos mėnesį Komisijos *KME* grupei ir *Wieland* atsiųstą prašymą pateikti informaciją pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnio 2 dalį, 2002 m. rugsėjo 30 d.*Wieland* paprašė taikyti 1996 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo.

5 2002 m. spalio 15 d., atsakydama į tą patį prašymą pateikti informaciją, *KME* grupė taip pat paprašė taikyti minėtą pranešimą jos atžvilgiu.

6 Atlikusi tyrimą, kuris apėmė papildomus patikrinimus *Outokumpu* ir *KME* grupės patalpose, susitikusi su *Outokumpu*, *KME* grupės ir *Wieland* atstovais, pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnį išsiuntusi *KME* grupei ir *Wieland* papildomus prašymus pateikti informaciją, 2003 m. liepos mėnesį Komisija pradėjo pažeidimo tyrimo procedūrą ir priėmė ieškovėms, *Wieland* ir *Outokumpu* adresuotą pranešimą apie kaltinimus. Kadangi įmonės, kurioms skirtas pranešimas, atsisakė išsakyti nuomonę, posėdis nebuvo rengiamas.

7 2003 m. gruodžio 16 d. Komisija priėmė sprendimą C(2003) 4820 galutinis dėl [EB] 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio taikymo procedūros (byla COMP/E-1/38.240 – Pramoniniai vamzdžiai) (toliau – ginčijamas sprendimas), kurio santrauka buvo paskelbta 2004 m. balandžio 28 d.*Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL L 125, p. 50).

8 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad devintojo dešimtmečio pabaigoje į vamzdžių, naudojamų oro kondicionavimo ir šaldymo sektoriuje, kokybės asociaciją (*Cuproclima Quality Association*, toliau – *Cuproclima*) susivieniję gamintojai, tarp jų ir ieškovės, išplėtė savo bendradarbiavimą, įtraukdami konkurencijos klausimus.

9 *Cuproclima* susirinkimai vyko du kartus per metus ir, išnagrinėjus oficialią dienotvarkę, sudarė progą reguliariai aptarti ir nustatyti kainas bei kitas pramoniniams vamzdžiams taikomas pardavimo sąlygas. Šiuos konkurencijos taisyklėms prieštaraujančius susirinkimus papildė dvišaliai atitinkamų įmonių ryšiai. Atitinkamos įmonės nustatė pramoninių vamzdžių tikslines kainas bei kitas pardavimo sąlygas, derino kainų kėlimą, pasidalijo klientus ir rinkos dalis bei kontroliavo konkurencijai prieštaraujančių susitarimų įgyvendinimą, viena vertus, paskirdamos už rinkas atsakingus asmenis ir, kita vertus, keisdamosi konfidencialia informacija.

10 Ginčijamame sprendime, be kita ko, nustatyta:

„1 straipsnis

Toliau nurodytos įmonės, nurodytais laikotarpiais dalyvaudamos sudarant susitarimus ir derinant veiksmus, kuriais pramoninių vamzdžių sektoriuje buvo nustatomos kainos ir dalinamos rinkos, pažeidė [EB] 81 straipsnio 1 dalį ir nuo 1994 m. sausio 1 d. – EEE susitarimo 53 straipsnio 1 dalį:

a) [*Wieland*] – nuo 1988 m. gegužės 3 d. iki 2001 m. kovo 22 dienos;

b) *Outokumpu* <…> individualiai – nuo 1988 gegužės 3 d. iki 1988 m. gruodžio 30 d. ir kartu su [*Luvata*] – nuo 1988 m. gruodžio 31 d. iki 2001 m. kovo 22 dienos;

c) [*Luvata*] – nuo 1988 m. gruodžio 31 d. iki 2001 m. kovo 22 d. (kartu su *Outokumpu* <…>);

d) [*KME Germany*] individualiai – nuo 1988 m. gegužės 3 d. iki 1995 m. birželio 19 d. ir kartu su [*KME France*] bei [*KME Italy*] – nuo 1995 m. birželio 20 d. iki 2001 m. kovo 22 dienos;

e) [*KME Italy*] kartu su [*KME France*] – nuo 1988 m. gegužės 3 d. iki 1995 m. birželio 19 d. ir kartu su [*KME Germany*] bei [*KME France*] – nuo 1995 m. birželio 20 d. iki 2001 m. kovo 22 dienos;

f) [*KME France*] kartu su [*KME Italy*] – nuo 1988 m. gegužės 3 d. iki 1995 m. birželio 19 d. ir kartu su [*KME Germany*] bei [*KME Italy*] – nuo 1995 m. birželio 20 d. iki 2001 m. kovo 22 dienos.

2 straipsnis

Už 1 straipsnyje nurodytus pažeidimus skiriamos tokios baudos:

a) [*Wieland*] – 20,79 milijono eurų;

b) *Outokumpu* <…> ir [*Luvata*] kartu – 18,13 milijono eurų;

c) [*KME Germany*], [*KME France*] ir [*KME Italy*] kartu – 18,99 milijono eurų;

d) [*KME Germany*] – 10,41 milijono eurų;

e) [*KME Italy*] ir [*KME France*] kartu – 10,41 milijono eurų.“

11 Visų pirma dėl pradinio baudos dydžio nustatymo Komisija nusprendė, kad pažeidimas, kuris iš esmės pasireiškė kainų nustatymu ir rinkos padalijimu, dėl paties savo pobūdžio yra labai sunkus pažeidimas (ginčijamo sprendimo 294 konstatuojamoji dalis).

12 Nustatydama pažeidimo sunkumą Komisija taip pat atsižvelgė į tai, kad kartelis darė poveikį visai Europos ekonominės erdvės (EEE) teritorijai (ginčijamo sprendimo 316 konstatuojamoji dalis). Be to, Komisija išnagrinėjo realų pažeidimo poveikį ir padarė išvadą, kad kartelis „bendrai paveikė rinką“ (ginčijamo sprendimo 314 konstatuojamoji dalis).

13 Darydama minėtą išvadą Komisija, be kita ko, rėmėsi toliau išdėstytomis aplinkybėmis. Visų pirma, ji atsižvelgė į kartelio įgyvendinimą, nurodydama, kad kartelio dalyvės keitėsi informacija apie pardavimo apimtį ir kainų lygį (ginčijamo sprendimo 300 konstatuojamoji dalis). Antra, bylos medžiaga parodė, kad per laikotarpį, kai beveik nesilaikyta kartelinio susitarimo, kainos sumažėjo, o per kitus laikotarpius – labai pakilo (ginčijamo sprendimo 310 konstatuojamoji dalis). Trečia, Komisija pasirėmė kartelio dalyvių bendrai užimama nuo 75 iki 85 % rinkos dalimi (ginčijamo sprendimo 310 konstatuojamoji dalis). Ketvirta, Komisija konstatavo, kad per visą

pažeidimo laikotarpį kartelio dalyvių atitinkamos rinkos dalys santykinai nepakito, nors jų klientai kartais keitėsi (ginčijamo sprendimo 312 konstatuojamoji dalis).

14 Galiausiai, nustatydama pažeidimo sunkumą, Komisija atsižvelgė į tai, kad pramoninių varinių vamzdžių rinka yra svarbus sektorius, kurio vertė EEE lygmenyje sudaro 288 milijonus eurų (ginčijamo sprendimo 318 konstatuojamoji dalis).

15 Atsižvelgusi į visas minėtas aplinkybes, Komisija padarė išvadą, kad nagrinėjamas pažeidimas laikytinas labai sunkiu (ginčijamo sprendimo 320 konstatuojamoji dalis).

16 Antra, Komisija atskirai vertino atitinkamas įmones, siekdama atsižvelgti į kiekvienos jų realų ekonominį pajėgumą padaryti didelės žalos konkurencijai. Šiuo atžvilgiu Komisija pabrėžė, kad EEE turimos pramoninių vamzdžių rinkos dalys skiriasi, t. y. *KME* grupė, EEE rinkos lyderė, užima (*konfidenciali informacija*)[1] % rinkos dalį, o *Outokumpu* ir *Wieland* turi atitinkamai (*konfidenciali informacija*) ir 13,4 % rinkos dalis. Atsižvelgiant į minėtą skirtumą *Outokumpu* ir *Wieland* skirta pradinė bauda sudaro 33 % *KME* grupei skirtos baudos, t. y. *Outokumpu* ir *Wieland* – po 11,55 milijono eurų, o *KME* grupei – 35 milijonai eurų (ginčijamo sprendimo 327 ir 328 konstatuojamosios dalys).

17 Kadangi *KME* grupė sukurta 1995 m., *KME* grupei nustatytą pradinę baudą, t. y. 35 milijonus eurų, Komisija padalijo į dvi dalis. Pirmoji dalis – už 1988–1995 metų laikotarpį (atskirdama *KME Germany* nuo *KME France* ir *KME Italy*), o antroji – už 1995–2001 metus (tris įmones laikydama viena grupe). Todėl minėta pradinė suma buvo paskirstyta taip: 8,75 milijono eurų – *KME Germany* (už 1988–1995 metus),

1 — Konfidenciali informacija nepateikiama.

8,75 milijono eurų – kartu *KME Italy* ir *KME France* (už 1988–1995 metus) ir 17,50 milijono eurų – *KME* grupei, t. y. kartu *KME Germany*, *KME France* ir *KME Italy* (už 1995–2001 metus) (ginčijamo sprendimo 329 konstatuojamoji dalis).

18 Trečia, siekdama atsižvelgti į tai, kad turi būti nustatyta tokia bauda, kuri užtikrintų atgrasomąjį poveikį, *Outokumpu* nustatytą pradinę baudą Komisija padidino 50 % iki 17,33 milijono eurų, manydama, jog šios įmonės pasaulinė apyvarta, kuri viršija 5 milijardus eurų, rodo, kad jos dydis ir ekonominis pajėgumas leidžia tai daryti (ginčijamo sprendimo 334 konstatuojamoji dalis).

19 Ketvirta, pažeidimo, kuris tęsėsi nuo 1988 m. gegužės 3 d. iki 2001 m. kovo 22 d., trukmę Komisija įvertino kaip „ilgą“. Todėl Komisija nusprendė, kad atitinkamoms įmonėms nustatytas pradines baudas reikia padidinti 10 % už kiekvienus dalyvavimo kartelyje metus. Taigi *KME* grupei nustatytą pradinę baudą Komisija padidino 55 % už laikotarpį nuo 1995 m. iki 2001 m. ir, viena vertus, *KME Germany* bei, kita vertus, *KME Italy* ir *KME France* nustatytas pradines baudas padidino 70 % už laikotarpį nuo 1988 m. iki 1995 metų. Todėl visai *KME* grupei nustatyta pagrindinė bauda sudarė 56,88 milijono eurų (ginčijamo sprendimo 338, 342 ir 347 konstatuojamosios dalys).

20 Penkta, dėl sunkinančių aplinkybių *Outokumpu* nustatyta pagrindinė bauda buvo padidinta 50 % atsižvelgiant į pakartotinį pažeidimą, nes jos atžvilgiu jau buvo priimtas 1990 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimas 90/417/EAPB, susijęs su (AP) 65 straipsnio taikymo procedūra dėl Europos plokščių šaltojo valcavimo produktų iš nerūdijančio plieno gamintojų susitarimo ir suderintų veiksmų (OL L 220, p. 28) (ginčijamo sprendimo 354 konstatuojamoji dalis).

21 Šešta, dėl lengvinančių aplinkybių Komisija pažymėjo, kad be *Outokumpu* bendradarbiavimo ji būtų galėjusi įrodyti neteisėto elgesio buvimą tik už ketverių metų laikotarpį, ir dėl to sumažino jai nustatytą pagrindinę baudą 22,22 milijono eurų, kad ši pagrindinė bauda atitiktų tą, kuri būtų skirta už minėtą laikotarpį (ginčijamo sprendimo 386 konstatuojamoji dalis).

22 Septinta, pagal 1996 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo D skyrių Komisija galiausiai sumažino *Outokumpu* baudą 50 %, *Wieland* baudą – 20 % ir *KME* grupės baudą – 30 % (ginčijamo sprendimo 402, 408 ir 423 konstatuojamosios dalys).

Procesas ir šalių reikalavimai

23 Ši byla buvo pradėta ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2004 m. balandžio 1 dieną.

24 Pakeitus Pirmosios instancijos kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į aštuntąją kolegiją, todėl ši byla buvo paskirta šiai kolegijai.

25 Triplike Komisija paprašė padidinti ieškovėms skirtą baudą dėl to, kad dublike ieškovės ginčijo tam tikras faktines aplinkybes, kurių neginčijo per administracinę procedūrą. Pirmosios instancijos teismas paprašė ieškovių pateikti savo pastabas dėl šio priešpriešinio prašymo, ieškovės tai padarė per nustatytą terminą.

26 Susipažinęs su teismo posėdžio pranešimu Pirmosios instancijos teismas (aštuntoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir taikydamas proceso organizavimo priemones pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 64 straipsnį paprašė šalių pateikti tam tikrus dokumentus ir pateikė joms klausimus raštu, į kuriuos jos atsakė per nustatytą terminą.

27 Per 2008 m. vasario 27 d. posėdį buvo išklausyti šalių žodinės pastabos ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo žodžiu pateiktus klausimus. Šiame posėdyje, grįsdamos vieną iš savo ieškinio pagrindų, ieškovės pasitelkė dokumentus, kuriuose, be kita ko, buvo statistinių ir grafinių duomenų apie pramoninių vamzdžių kainos ir vario kainos raidą. Komisija prieštaravo, kad būtų naudojami šie dokumentai, tvirtindama, jog ji neturėjo galimybės patikrinti juose esančios informacijos autentiškumo ir kad bet kuriuo atveju minėta informacija susijusi ne su ginčijamų faktinių aplinkybių laikotarpiu.

28 Per posėdį ieškovių pateikti dokumentai nebuvo prijungti prie bylos medžiagos.

29 Ieškovės Pirmosios instancijos teismo prašo:

— iš esmės sumažinti *KME* grupei skirtą baudą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas,

— priteisti iš Komisijos ieškovių išlaidas banko garantijai vietoj baudos mokėjimo pateikti, kol Pirmosios instancijos teismas priims sprendimą,

— imtis visų kitų priemonių, kurias Pirmosios instancijos teismas laikys tinkamomis.

30 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas,

— padidinti ieškovėms skirtą baudą.

Dėl teisės

31 Grįsdamos savo ieškinį, ieškovės nurodo penkis pagrindus, kurie visi susiję su joms skirtos baudos dydžio nustatymu. Jie atitinkamai susiję su tuo, kad apskaičiuojant pradinę baudą netinkamai atsižvelgta į konkretų kartelio poveikį, netinkamai įvertintas

atitinkamos rinkos dydis, klaidingai padidinta bauda už pažeidimo trukmę, neatsižvelgta į švelninančias aplinkybes ir klaidingai taikytas 1996 m. pranešimas dėl bendradarbiavimo.

32 Visų pirma svarbu priminti, kad, viena vertus, iš ginčijamo sprendimo 290–387 konstatuojamųjų dalių matyti, jog baudas už pažeidimą Komisija paskyrė pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir, kita vertus, kad, nors Komisija ginčijamame sprendime tiesiogiai ir nenurodo Baudų nustatymo remiantis Reglamento nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi ir [AP] sutarties 65 straipsnio 5 dalimi metodo gairių [Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir [AP] sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairių] (OL C 9, 1998, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 171, toliau – gairės), akivaizdu, kad baudų dydį ji nustatė taikydama minėtose gairėse įtvirtintą metodą.

33 Nors gairės negali būti laikomos teisės norma, jos nustato elgesio taisyklę, rodančią sektiną praktiką, nuo kurios Komisija konkrečiu atveju negali nukrypti nenurodžiusi priežasčių, kurios atitinka vienodo požiūrio principą (žr. 2006 m. gegužės 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingredients prieš Komisiją*, C-397/03 P, Rink. p. I-4429, 91 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

34 Taigi, kontroliuodamas ginčijamu sprendimu paskirtų baudų teisėtumą, Pirmosios instancijos teismas turi patikrinti, ar Komisija savo diskreciją įgyvendino laikydamasi gairėse nustatyto metodo, ir tuo atveju, jei jis konstatuotų, kad ji nuo jo nukrypo, įvertinti, ar toks nukrypimas pateisinamas ir tinkamai motyvuotas. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad Teisingumo Teismas yra patvirtinęs paties gairių principo ir jose įtvirtinto metodo galiojimą (2005 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 252–255, 266–267, 312 ir 313 punktai).

35 Tai, kad priėmusi gaires Komisija apribojo savo vertinimo laisvę, nėra nesuderinama su esminiais Komisijos diskreciniais įgaliojimais. Gairėse yra įvairių lankstumo elementų,

leidžiančių Komisijai įgyvendinti savo diskrecinius įgaliojimus laikantis Reglamento Nr. 17 nuostatų, kaip jas išaiškino Teisingumo Teismas (šio sprendimo 34 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 267 punktas).

36 Taigi tokiais klausimais, kur Komisija išsaugo diskreciją, pavyzdžiui, kiek tai susiję su padidinimu dėl trukmės, tokių vertinimų teisėtumo kontrolė apsiriboja tik patikrinimu, ar nėra akivaizdžios vertinimo klaidos (šiuo klausimu žr. 2005 m. liepos 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Scandinavian Airlines System prieš Komisiją*, T-241/01, Rink. p. II-2917, 64 ir 79 punktus).

37 Vis dėlto Komisijos diskrecija ir šiuo atžvilgiu jos nustatytos ribos iš esmės neužkerta kelio Bendrijos teismams neribotai naudotis jiems priklausančia kompetencija (2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, Rink. p. II-2501, 538 punktas), kuri jiems suteikia teisę panaikinti, sumažinti ar padidinti Komisijos paskirtą baudą (šiuo klausimu žr. 2007 m. vasario 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją*, C-3/06 P, Rink. p. I-1331, 60–62 punktus; 2003 m. spalio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *General Motors Nederland ir Opel Nederland prieš Komisiją*, T-368/00, Rink. p. II-4491, 181 punktą).

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su netinkamu atsižvelgimu į konkretų kartelio poveikį

Šalių argumentai

38 Pirmojo ieškinio pagrindo kontekste ieškovės tvirtina, kad šiuo atveju, nustatydama baudas, Komisija turėjo atsižvelgti į konkretų kartelio poveikį rinkai. Ieškovių teigimu,

ginčijamame sprendime padaryta klaida, nes Komisija nepaisė šios pareigos. Taip pat tuo ji pažeidė vienodo požiūrio ir proporcingumo principus bei gaires. Be to, ginčijamo sprendimo motyvavimas ir išvada, susiję su konkrečiu kartelio poveikiu, klaidingi, neįrodyti ir prieštaringi.

39 Ieškovės taip pat teigia, kad šiuo atveju Komisija juo labiau turėjo tinkamai nustatyti konkretų kartelio poveikį dėl to, kaip ji pagrindė aplinkybę, jog ieškovėms nustatyta pradinė bauda tris kartus didesnė nei *Wieland* ir *Outokumpu* taikytos baudos. Ieškovės primena, kad, pagrįsdama šį nevienodą požiūrį, Komisija paaiškino, jog būtina atsižvelgti į konkretų kiekvienos įmonės dydį ir kartu į realų jų neteisėto elgesio poveikį konkurencijai. Ieškovės mano, jog akivaizdu, kad minėtas motyvavimas grindžiamas prielaida dėl realaus kartelio poveikio buvimo. Skirtingų baudų nustatymas pagal individualaus atitinkamų bendrovių elgesio poveikį turi prasmę tik tuo atveju, jei visas pažeidimas turėjo konkretų poveikį rinkai.

40 Todėl Komisijos pozicija, pagal kurią kartelio pobūdžio pakako *KME* grupei nustatytai pradinei baudai dėl kartelio rimtumo pateisinti, nepagrįsta ir jai negalima pritarti.

41 Ieškovės primena, kad atsakyme į pranešimą apie kaltinimus jos pateikė konsultacijų įmonės parengtą pranešimą (toliau – pradinis pranešimas), kuris įrodo, kad pažeidimas neturėjo realaus poveikio kainoms. Be to, per šį procesą ieškovės pateikė kitus du pranešimus (toliau – pirmasis papildomas pranešimas ir antrasis papildomas pranešimas) atitinkamai ieškinio ir dubliko prieduose. Šie du papildomi pranešimai parengti dviejų iš pradinio pranešimo autorių ir patvirtina jo išvadas.

42 Darydamos nuorodą į ginčijamo sprendimo 299, 300 ir 314 konstatuojamąsias dalis ieškovės teigia, kad Komisijos požiūris prieštaringas, nes Komisija nelogiškai tvirtina, viena vertus, kad buvo neįmanoma nustatyti kartelio poveikį kainoms, ir, kita vertus, daro išvadą, kad kartelis iš tikrųjų turėjo poveikį kainoms.

43 Ieškovės pažymi, kad turint omenyje Komisijos pastebėtą kainų kilimo ir paklausos augimo sutapimą, ji turėjo atlikti empirinę analizę. Kadangi tinkamas ekonometrinis tyrimas nebuvo atliktas, Komisija turėjo padaryti išvadą, kad *a priori* buvo neįmanoma nustatyti, ar kainų kilimas buvo įmonių susitarimo pasekmė, ar kainos kilo tik dėl paklausos augimo.

44 Be to, ieškovių tvirtinimu, Komisijos teiginiai dėl pradinio pranešimo klaidingi. Šiuo atžvilgiu jos daro nuorodą į du papildomus pranešimus ir tvirtina, kad pradiniame pranešime pateikta analizė teisingai parodė, jog kartelis neturėjo jokio konkretaus poveikio kainų svyravimams.

45 Galiausiai, remdamosi ketvirtajame ieškinio pagrinde išplėtotais argumentais, ieškovės tvirtina, jog bylos medžiagoje pateikta kartelinių susitarimų nesilaikymo pavyzdžių ir kad jos kartelį taikė ribotai.

46 Taigi ieškovės daro išvadą, kad joms nustatyta pradinė bauda turėjo būti artima žemutinei baudų skalės ribai už atitinkamus kartelinius pažeidimus ir mažesnė nei tris kartus viršijanti *Wieland* ir *Outokumpu* nustatytas pradines baudas.

47 Komisija prašo atmesti šį ieškinio pagrindą.

48 Ji, be kita ko, tvirtina, kad nei atsakyme į pranešimą apie kaltinimus, nei savo ieškinyje ieškovės neginčijo trijų iš Komisijos konstatuotų keturių pažeidimo poveikio rinkai aspektų, t. y. įtakos klientams siūlomoms kainoms ir kiekiui, sutartų kainų kėlimo taikymui ir rinkos dalių stabilizavimui.

49 Komisija pabrėžia, kad šiuos tris aspektus ieškovės pirmą kartą ginčijo dublike, o tai yra naujas ir dėl šios priežasties nepriimtinas pagal Procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalį ieškinio pagrindas. Taip pat Komisija tvirtina, kad minėtos aplinkybės buvo nurodytos pranešime apie kaltinimus kaip sudedamosios pažeidimo dalys. Komisija pažymi, kad sumažindama ieškovėms baudą 30 % ji visų pirma atsižvelgė į tai, kad minėtų aplinkybių ieškovės neginčijo per administracinę procedūrą. Komisija pabrėžia, kad ji baudos nebūtų sumažinusi, jei minėtas aplinkybes ieškovės būtų ginčijusios savo atsakyme į pranešimą apie kaltinimus. Todėl Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo padidinti ieškovėms skirtą baudą.

50 Be to, dėl antrojo papildomo pranešimo Komisija remiasi nepriimtinumu. Komisijos nuomone, šis pranešimas nepriimtinas pagal Procedūros reglamento 48 straipsnio 1 dalį. Nepaneigę Komisijos atsiliepime į ieškinį pateiktos kritikos dėl ankstesnių skaičiavimų, antrojo papildomo pranešimo rengėjai pamėgino pasiremti naujais skaičiavimais, skirtais pakeisti pirmojo papildomo pranešimo skaičiavimus. Komisijos nuomone, antrasis papildomas pranešimas taip pat turi būti atmestas pagal Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą dėl to, kad, nors ir pateiktas priede, jame yra argumentų, kuriais iš esmės atsakoma į Komisijos atsiliepime į ieškinį išdėstytus argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

51 Visų pirma reikia nuspręsti dėl Komisijos pateiktų nepriimtinumo pagrindų bei dėl jos priešpriešinio prašymo.

52 Pirmiausia dėl prieštaravimo, susijusio su „trimis iš keturių kartelio poveikio aspektų“, reikia konstatuoti, kad ieškovės ieškinyje ginčijo Komisijos išvadą, kad pažeidimas padarė konkretų ir bendrą poveikį rinkai. Jos tvirtino, kad kartelis nepadarė jokio didelio poveikio kainoms, ir teigė, kad rinkos dalių stabilizavimas bei kainų kėlimo taikymas nesvarbūs realiam pažeidimo poveikiui įrodyti.

53 Reikia konstatuoti, kad šiuos argumentus ieškovės plėtojo dublike, atsakydamos į Komisijos tvirtinimą atsiliepime į ieškinį, pagal kurį ieškinyje neginčyti trys iš keturių kartelio poveikio aspektų. Todėl šiame kontekste Komisijos pateiktas nepriimtinumo pagrindas akivaizdžiai nepagrįstas ir dėl šios priežasties jos priešpriešinis prašymas nepriimtinas.

54 Dėl klausimo, ar antrasis papildomas pranešimas yra priimtinas įrodymas, reikia priminti, kad pagal Procedūros reglamento 48 straipsnio 1 dalį dublike arba triplike bylos šalys gali pateikti įrodymų, kad paremtų savo argumentus, tačiau turi nurodyti priežastis, dėl kurių uždelsė juos pateikti. Vis dėlto ši nuostata susijusi su naujais įrodymais ir turi būti suprantama atsižvelgiant į minėto reglamento 66 straipsnio 2 dalį, kuri aiškiai numato, kad galima pateikti paneigiančius įrodymus, o anksčiau pateikti įrodymai gali būti papildomi (1998 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Baustahlgewebe prieš Komisiją*, C-185/95 P, Rink. p. I-8417, 72 punktas ir 2007 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Komisija prieš Trends,* T-448/04, nepaskelbta Rinkinyje, 52 punktas).

55 Šiuo atveju, siekiant pagrįsti ieškovių tvirtinimą, kad pažeidimas neturėjo poveikio rinkai, prie ieškinio buvo pridėti du ekonominiai tyrimai, t. y. pradinis pranešimas ir pirmasis papildomas pranešimas. Atsiliepime į ieškinį Komisija pateikė argumentus, kuriais siekė įrodyti, kad pradiniame pranešime ir pirmajame papildomame pranešime taikyti metodas ir matavimo vienetai turi trūkumų ir nepatikimi ir kad bet kuriuo atveju šių pranešimų rezultatai nepaneigia išvados dėl kartelio poveikio kainoms.

56 Todėl antrasis papildomas pranešimas, kuriuo siekiama paneigti minėtus Komisijos teiginius, nėra naujas įrodymas, kaip teigia Komisija, o įrodymų dėl kartelio poveikio kainoms nebuvimo, kuriuos ieškovės jau pateikė pareikšdamos ieškinį, papildymas.

57 Dėl Komisijos kaltinimo, kad antrajame papildomame pranešime, nors jis ir yra priede, pateikti argumentai, kuriais iš esmės atsakoma į jos argumentus atsiliepime į ieškinį, svarbu priminti, kad Pirmosios instancijos teismas neprivalo prieduose ieškoti ir nustatyti pagrindų ir argumentų, kuriuos jis galėtų laikyti pagrindžiančiais ieškinį, nes priedai atlieka tik įrodomąją ir pagalbinę funkciją (žr. 2007 m. rugsėjo 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Microsoft prieš Komisiją*, T-201/04, Rink. p. II-3601, 94 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

58 Šiuo atveju dublike ieškovės ginčijo Komisijos prieštaravimus dėl dviejų ieškinio prieduose pateiktų pranešimų iš dalies kaip netinkamus, iš dalies kaip nepagrįstus. Dublike ieškovės teigė, kad net ir atsižvelgus į metodologinius Komisijos prieštaravimus minėtų pranešimų rezultatai išliktų tokie patys, t. y. kad kartelis neturi poveikio kainoms. Taip pat ieškovės teigė, kad Komisijos pateiktas tam tikrų abiejuose minėtuose pranešimuose nurodytų duomenų išaiškinimas statistiniu atžvilgiu neteisingas.

59 Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad antrajame papildomame pranešime nėra naujų argumentų, o remiantis naujais skaičiavimo metodais ir ekonometriniais duomenimis pagrindžiami dublike pateikti teiginiai. Iš to darytina išvada, kad visi pirmojo ieškinio pagrindo kontekste ieškovės pateikti įrodymai ir kaltinimai pripažintini priimtinais.

60 Dėl šio pagrindo pagrįstumo pažymėtina, kad ieškovės juo ginčija tiek Komisijos vertinimą dėl pažeidimo sunkumo (žr. šio sprendimo 12 ir 13 punktus), tiek nevienodą Komisijos požiūrį, grindžiamą atitinkamų įmonių rinkos dalimis (žr. šio sprendimo 16 punktą).

61 Dėl nevienodo požiūrio į nagrinėjamas įmones ginčijamame sprendime visų pirma pasakytina, jog šiuo klausimu Komisijos pateiktuose motyvuose, be kita ko, nurodyta, kad siekiama atsižvelgti į „konkretų kiekvienos įmonės svorį ir tuo pačiu į realų jų neteisėto elgesio poveikį konkurencijai“ (ginčijamo sprendimo 322 konstatuojamoji dalis). Tačiau pabrėžtina, kad net ir tuo atveju, jei nėra konkretaus pažeidimo poveikio rinkai įrodymų, Komisija turi teisę nevienodai vertinti įmones, atsižvelgdama į jų turimas atitinkamos rinkos dalis, kaip tai nurodyta ginčijamo sprendimo 326–329 konstatuojamosiose dalyse.

62 Iš teismų praktikos išplaukia, kad kiekvienos suinteresuotos įmonės dalis rinkoje, kuri buvo ribojančių veiksmų objektas, yra objektyvus kriterijus, tiksliai parodantis kiekvienos įmonės atsakomybės apimtį, kiek tai susiję su tokio elgesio žala, kurią jis gali padaryti normaliai konkurencijai (šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją*, T-236/01, T-239/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 ir T-252/01, Rink. p. II-1181, 197 punktą).

63 Be to, dėl pažeidimo sunkumo vertinimo taip pat pažymėtina, kad net jei Komisija nebūtų įrodžiusi, kad kartelis turėjo konkretų poveikį rinkai, tai neturėtų jokios reikšmės pažeidimo kvalifikavimui kaip „labai sunkaus“ ir kartu baudos dydžiui.

64 Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad iš sankcijų už konkurencijos taisyklių pažeidimą Bendrijos sistemos, kokia ji nustatyta pagal Reglamentą Nr. 17 ir kaip ji išaiškinta teismų praktikoje, matyti, jog už kartelius dėl paties jų pobūdžio skirtinos griežčiausios baudos. Galimas konkretus poveikis rinkai, ypač klausimas, kokiu mastu konkurencijos ribojimas lėmė didesnę rinkos kainą nei ta, kuri būtų nesant kartelio, nėra lemiamas kriterijus nustatant baudos dydį (šiuo klausimu žr. 1983 m. birželio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Musique diffusion française ir kt. prieš Komisiją*, 100/80–103/80, Rink. p. 1825, 120 ir 129 punktus; 1997 m. liepos 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ferriere Nord prieš Komisiją,* C-219/95 P, Rink. p. I-4411, 33 punktą; 2000 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją*, C-286/98 P, Rink. p. I-9925, 68–77 punktus ir 2007 m. sausio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dalmine prieš Komisiją*, C-407/04 P, Rink. p. I-829, 129 ir 130 punktus; šio sprendimo 62 punkte minėto Sprendimo *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją* 225 punktą; taip pat žr. generalinio advokato J. Mischo išvados 2000 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimui *Mo och Domsjö prieš Komisiją*, C-283/98 P, Rink. p. I-9855, I-9858, 95–101 punktus).

65 Reikia pridurti, jog iš gairių išplaukia, kad susitarimai ar suderinti veiksmai, kuriais, kaip šioje byloje, siekiama nustatyti kainas ir pasidalyti klientus, vien dėl savo pobūdžio gali būti kvalifikuojami kaip „labai sunkūs“, tad nebėra būtinybės šių veiksmų apibūdinti poveikio ar geografinės rinkos dydžio požiūriu. Šią išvadą patvirtina tai, kad apibrėžiant „sunkius“ pažeidimus aiškiai nurodyti įtaka rinkai ir poveikis didesnėms bendrosios rinkos sritims, o apibrėžiant „labai sunkius“ pažeidimus savo ruožtu neminimas nei konkretaus poveikio rinkai, nei pasekmių atsiradimo atskiroje geografinėje teritorijoje reikalavimas (2005 m. spalio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją*, T-38/02, Rink. p. II-4407, 150 punktas).

66 Be to, Pirmosios instancijos teismas mano, kad Komisija tinkamai įrodė konkretų kartelio poveikį atitinkamai rinkai.

67 Šiame kontekste pabrėžtina, kad ieškovės prielaida, pagal kurią, jei nustatydama baudą Komisija remiasi konkrečiu kartelio poveikiu, tai ji turi moksliškai įrodyti apčiuopiamo ekonominio poveikio rinkai buvimą bei priežastinį ryšį tarp poveikio ir pažeidimo, teismų praktikoje buvo atmesta.

68 Pirmosios instancijos teismas yra ne kartą nusprendęs, kad konkreti kartelio įtaka atitinkamai rinkai turi būti laikoma pakankamai įrodyta, jei Komisija gali pateikti konkrečių ir įtikinamų įrodymų su pagrįsta tikimybe patvirtinančių, kad kartelis turėjo įtakos rinkai (be kita ko, žr. šio sprendimo 36 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Scandinavian Airlines System prieš Komisiją* 122 punktą; 2006 m. rugsėjo 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimų *Archer Daniels Midland prieš Komisiją*, T-59/02, Rink. p. II-3627, 159–161 punktus; *Jungbunzlauer prieš Komisiją*, T-43/02, Rink. p. II-3435, 153–155 punktus; *Archer Daniels Midland prieš Komisiją*, T-329/01, Rink. p. II-3255, 176–178 punktus; *Roquette Frères prieš Komisiją*, T-322/01, Rink. p. II-3137, 73–75 punktus).

69 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad ieškovės neginčijo šio sprendimo 13 punkte išdėstytų faktinių aplinkybių, kuriomis Komisija rėmėsi, darydama išvadą dėl konkretaus kartelio poveikio rinkai buvimo, teisingumo, t. y. kad per laikotarpį, kai beveik nesilaikyta kartelinio susitarimo, kainos sumažėjo, o per kitus laikotarpius – labai pakilo; kad taikyta keitimosi informacija sistema apie pardavimo apimtį ir kainų lygį; kad kartelio dalyvės kartu turėjo didelę dalį rinkos ir kad per visą pažeidimo laikotarpį atitinkamos kartelio dalyvių rinkos dalys santykinai nepakito. Ieškovės tik tvirtina, kad minėtos faktinės aplinkybės negali įrodyti, kad nagrinėjamas pažeidimas turėjo konkretų poveikį rinkai.

70 Tačiau iš teismų praktikos išplaukia, kad, remdamasi pirmesniame punkte nurodytais rodikliais, Komisija gali daryti išvadą, jog pažeidimas turėjo konkretų poveikį rinkai (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 68 punkte minėtų sprendimų *Jungbunzlauer prieš Komisiją* 159 punktą, *Roquette Frères prieš Komisiją* 78 punktą; 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją*, T-59/02, 165 punktą;

Archer Daniels Midland prieš Komisiją, T-329/01, 181 punktą; 2006 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją*, T-259/02–T-264/02 ir T-271/02, Rink. p. II-5169, 285–287 punktus).

71 Dėl ieškovių argumento, kad bylos medžiagoje pateikta kartelinių susitarimų nesilaikymo pavyzdžių, pažymėtina, jog to, kad kartelio nariai ne visada laikėsi susitarimų, nepakanka norint atmesti poveikio rinkai galimybę (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 65 punkte minėto Pirmosios instancijos sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją* 148 punktą).

72 Ieškovių pateiktų argumentų, susijusių su jų pačių elgesiu, taip pat negalima priimti. Tariamas tikras įmonės elgesys nėra svarbus vertinant kartelio poveikį rinkai, nes reikia atsižvelgti tik į viso pažeidimo pasekmes (2003 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingrdients prieš Komisiją*, T-224/00, Rink. p. II-2597, 167 punktas). Taip pat negalima kaltinti Komisijos ginčijamo sprendimo 303 konstatuojamojoje dalyje konstatavus, kad pradinis pranešimas nepaneigė išvadų dėl realaus pažeidimo poveikio rinkai. Iš tikrųjų jame esanti ekonometrinė analizė skirta tik ieškovių statistiniams duomenims.

73 Todėl atsižvelgiant į visus pirmiau pateiktus samprotavimus šis ieškinio pagrindas atmestinas kaip nepagrįstas.

74 Be to, naudodamasis savo neribota jurisdikcija ir atsižvelgdamas į pateiktus samprotavimus, Pirmosios instancijos teismas mano, kad nėra reikalo kelti klausimo dėl Komisijos vertinimo, susijusio su pradine bauda, nustatyta atsižvelgiant į sunkumą.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su netinkamu pažeidimo paveiktos rinkos dydžio įvertinimu

Šalių argumentai

75 Antruoju pagrindu ieškovės tvirtina, kad atitinkamą rinką įvertinusi 288 milijonais eurų Komisija pervertino rinkos dydį, o dėl to – pažeidimo sunkumą, ir todėl paskyrė pernelyg didelę baudą. Taip pat ieškovės teigia, kad Komisijos metodas pažeidžia vienodo požiūrio principą.

76 Pirmiausia ieškovės pažymi, kad pramoninių vamzdžių rinkoje bendrą gaminių kainą paprastai sudaro vario kaina, kuri grindžiama kaina Londono metalo biržoje (*London Metal Exchange*; toliau – LME), ir gamybos išlaidos, kurios atitinka gamintojo pridėtą vertę (toliau – „gamybos marža“). Pramoninių vamzdžių gamybai reikalingą pirminę žaliavą tiekia arba klientas, arba pats vamzdžių gamintojas, kuris ją įskaičiuoja į visą kainą.

77 Ieškovių teigimu, atitinkamos rinkos dydis yra svarbus veiksnys nustatant pradinę baudą. Ieškovės teigia, kad šiuo atveju Komisija bent jau pradinę baudą nustatė atsižvelgdama į atitinkamos rinkos dydį.

78 Ieškovės tvirtina, kad jos, kaip pramoninių vamzdžių gamintojos, neturi jokios įtakos pagrindinės pirminės žaliavos, t. y. vario, kainai, kuri sudaro apie du trečdalius kliento

mokamos galutinės kainos. Šiuo atžvilgiu ieškovės primena, kad metalo kainą lemia kiekvieną dieną nustatomos LME kainos ir kad apsirūpindamos šiuo metalu ieškovės tik vadovaujasi pramoninių vamzdžių pirkėjų duotais nurodymais. Taigi metalo kainą nustato patys klientai. Todėl metalo kaina – tai paprasčiausiai klientams perkeliama kainos sandaros eilutė. Metalo kainų svyravimai neturi poveikio ieškovių rentabilumui. Dėl šios priežasties realus atitinkamos rinkos ekonominis svoris ribojamas tik gamybos marža.

79 Be to, visos apyvartos sąvoka, į kurią turi būti atsižvelgta nustatant maksimalią 10 % ribą pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį šiuo atveju nebūtinai svarbi, nes, kalbant apie atitinkamos rinkos dydžio apskaičiavimą, Komisija ir Bendrijos teismai apyvartos sąvoką gali aiškinti skirtingai. Apyvarta yra netikslus prekių rinkos dydžio rodiklis. Tam tikrais atvejais, remdamasi kitais kriterijais, Komisija gali geriau įvertinti rinkos dydį.

80 Remdamosi tuo, kas pirmiau pasakyta, ieškovės teigia, kad, vertindama paveiktos rinkos dydį, Komisija iš visos nagrinėjamų gaminių kainos turėjo atimti apie du trečdalius ir dėl to pradinė bauda būtų mažesnė. Ieškovės daro išvadą, kad, iš atitinkamos rinkos apyvartos neatėmusi vario kainos, Komisija nepaisė ekonominės rinkos realybės ir nustatė pernelyg didelę pradinę baudą, palyginti su pažeidimo sunkumu, taip pažeisdama Reglamento Nr. 17 15 straipsnį ir gaires.

81 Ieškovių teigimu, tai, kad greta susitarimo dėl gamybos maržos ir kitų prekybos sąlygų kartelis apėmė rinkos ir klientų pasidalijimą bei neteisėtą keitimąsi informacija, neturi poveikio jų teiginio, jog nustatant pradinę baudą nagrinėjamos rinkos dydis turi būti apibrėžiamas tik atsižvelgiant į gamybos maržą atitinkančią apyvartą, pagrįstumui.

82 Be to, ieškovės tvirtina, jog tam, kad būtų atgrasanti, bausmė turi būti susieta su iš kartelio gautu pelnu, ir kad šiuo atveju kartelio narių gautas pelnas priklausė ne nuo metalo kainos, o tik nuo vamzdžių gamybos maržos. Be to, formalistinis Komisijos metodas lemia griežtesnį požiūrį į žemutinės rinkos subjektus, palyginti su aukštutinėje rinkoje veikiančiomis įmonėmis. Tas pats pasakytina apie brangias pirmines žaliavas perdirbančius subjektus, palyginti su tais, kurie perdirba pigias pirmines žaliavas.

83 Komisija prašo atmesti šį ieškinio pagrindą. Be to, triplike Komisija tvirtina, kad tam tikras ginčijamame sprendime esančias išvadas, susijusias su susitarimo dėl kainų taikymo išplėtimo mokėjimo ir tiekimo sąlygoms bei konsignacijos sandėliams, ieškovės pirmą kartą ginčijo dublike. Komisija taip pat pažymi, kad, sumažindama *KME* grupei baudą 30 % pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, ji visų pirma atsižvelgė į tai, kad ši grupė neginčijo minėtų išvadų. Todėl Komisija prašo Pirmosios instancijos teismo pripažinti minėtus argumentus nepriimtinais ir pasinaudojant savo neribota jurisdikcija bet kuriuo atveju padidinti *KME* grupei skirtą baudą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

84 Visų pirma konstatuotina, kad nėra reikalo spręsti nei dėl Komisijos nurodyto nepriimtinumo pagrindo, nei dėl Komisijos pateikto priešpriešinio prašymo. Atsakydamos į Pirmosios instancijos pateiktus klausimus, per posėdį ieškovės aiškiai pripažino, kad nagrinėjamas kartelis buvo taikomas mokėjimo ir tiekimo sąlygoms bei konsignacijos sandėliams. Bet kuriuo atveju konstatuotina, kad prieštaravimas dėl nepriimtinumo nepagrįstas ir kad priešpriešinis prašymas nepriimtinas, nes iš bylos medžiagos matyti, kad argumentą, jog pažeidimas turėjo įtakos tik gamybos rinkai, ieškovės buvo pateikusios ir per administracinę procedūrą, ir ieškinyje.

85 Visų pirma dėl esmės pirmiausia pabrėžtina, kad gairėse, kurias Komisija taikė ginčijamame sprendime (žr. šio sprendimo 32 punktą), įtvirtintas metodas atitinka bendrą logiką, pagal kurią bendra pradinė baudos suma, nustatoma atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, apskaičiuojama atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, įtaką rinkai, jeigu ji gali būti įvertinta, ir atitinkamos geografinės rinkos dydį (gairių 1 punkto A dalies pirma pastraipa). Po to, bendra pradinė baudos suma kiekvieno dalyvio atveju individualizuojama atsižvelgiant į jo dydį.

86 Be to, nustatydama bendrą pradinę baudos sumą Komisija gali, bet neprivalo atsižvelgti į paveiktos rinkos dydį (2006 m. kovo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BASF prieš Komisiją*, T-15/02, Rink. p. II-497, 134 punktas ir šio sprendimo 68 punkte minėto Sprendimo *Roquette Frères prieš Komisiją* 149 ir 150 punktai).

87 Tačiau iš ginčijamo sprendimo aiškiai matyti, kad šiuo atveju, vertindama nagrinėjamo pažeidimo sunkumą, Komisija nusprendė atsižvelgti į pramoninių vamzdžių rinkos dydį EEE. Nors, remdamasi pažeidimo pobūdžiu, Komisija jau buvo padariusi išvadą, kad minėtas pažeidimas „labai sunkus“ gairių prasme (294 konstatuojamoji dalis), ginčijamame sprendime pažeidimo sunkumą ir kartu bendrą pradinę baudos sumą ji nustatė atsižvelgusi į realų kartelio poveikį rinkai (295–314 konstatuojamosios dalys), į nagrinėjamos geografinės rinkos dydį (315–317 konstatuojamosios dalys) ir į aplinkybę, kad sektorius, kuriame padarytas pažeidimas, yra didelė rinka, kurios dydis EEE įvertintas 288 milijonais eurų (318 ir 319 konstatuojamosios dalys).

88 Nors, vertinant pažeidimo sunkumą ir bendrą pradinę baudos sumą, atitinkamos rinkos dydis buvo tik viena iš aplinkybių, į kurias Komisija atsižvelgė ginčijamame sprendime, nustatydama minėtą sumą ji į šią aplinkybę iš tikrųjų atsižvelgė. Taigi Komisijos tvirtinimas, kad, jei iš apyvartos rinkoje būtų atimta vario kaina, ieškovėms nustatyta pradinė bauda nebūtinai būtų buvusi mažesnė nei 35 milijonai eurų, turi būti atmestas.

89 Todėl reikia patikrinti, ar, vertindama paveiktos rinkos dydį, Komisija klaidingai atsižvelgė į vario kainą.

90 Šiuo atžvilgiu ieškovės teigia, kad, pirma, pramoninių vamzdžių gamintojai nekontroliuoja vario kainos, nes ji nustatoma pagal LME, ir, antra, kad būtent patys pramoninių vamzdžių pirkėjai sprendžia, už kokią kainą įsigyti metalą. Taip pat ieškovės pabrėžia, kad metalo kainų svyravimas neturi jokio poveikio jų pelnui.

91 Vis dėlto konstatuotina, kad nėra jokios pagrįstos priežasties apskaičiuoti apyvartą atitinkamoje rinkoje neatsižvelgiant į tam tikras gamybos išlaidas. Kaip teisingai pažymėjo Komisija, visuose pramonės sektoriuose egzistuoja neišvengiamos galutinio produkto išlaidos, kurių gamintojas negali valdyti, tačiau kurios vis tiek yra esminis visos jo veiklos elementas, todėl nustatant pradinį baudos dydį jos turi būti įtrauktos į apyvartą (šiuo klausimu žr. 2000 m. kovo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisiją*, T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ir T-104/95, Rink. p. II-491, 5030 ir 5031 punktus). Aplinkybė, kad vario kaina sudaro didelę pramoninių vamzdžių galutinės kainos dalį ar kad vario kainų svyravimo rizika didesnė nei kitų pirminių žaliavų, tokios išvados nepaneigia.

92 Galiausiai, dėl įvairių ieškovių kaltinimų, kuriais tvirtinama, kad atsižvelgiant į atgrasomojo baudų poveikio tikslą ir vienodo požiūrio principą, būtų prasminga nustatyti baudas atsižvelgiant ne į atitinkamos rinkos apyvartos kriterijų, o į paveikto sektoriaus rentabilumą ar su juo susijusią pridėtą vertę, reikia pripažinti, kad jie netinkami. Visų pirma šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad pažeidimo sunkumas

nustatomas atsižvelgiant į daugelį kriterijų, kuriuos vertindama Komisija turi didelę diskreciją (2007 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BASF prieš Komisiją*, T-101/05 ir T-111/05, Rink. p. II-4949, 65 punktas), tačiau privalomo ar baigtinio kriterijų, į kuriuos reikia atsižvelgti, sąrašo nėra (šio sprendimo 64 punkte minėto Sprendimo *Dalmine prieš Komisiją* 129 punktas), ne Bendrijos teismas, o Komisija, naudodamasi savo diskrecija vertinti bei atsižvelgdama į vienodo požiūrio principo ir Reglamento Nr. 17 nustatytas ribas, sprendžia, į kokius kriterijus ir statistinius duomenis ji atsižvelgs įgyvendindama politiką, kuri užtikrina EB 81 straipsnyje numatytų draudimų laikymąsi.

93 Neginčytina, kad įmonės ar rinkos apyvarta, naudojama kaip pažeidimo vertinimo kriterijus, neišvengiamai yra netikslus ir netobulas. Jis neleidžia skirti sektorių su didele pridėtine verte nuo sektorių su maža pridėtine verte arba pelningų įmonių nuo mažiau pelningų. Tačiau, nepaisant jos netikslumo, šiuo metu ir Bendrijos teisės aktų leidėjas, ir Komisija bei Teisingumo Teismas konkurencijos teisėje apyvartą laiko tinkamu kriterijumi atitinkamų įmonių dydžiui ir ekonominiam pajėgumui vertinti (žr., be kita ko, šio sprendimo 64 punkte minėto Sprendimo *Musique diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 121 punktą; Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį, 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 24, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 40) 10 konstatuojamąją dalį bei 14 ir 15 straipsnius).

94 Atsižvelgiant į visa tai, kas pasakyta, darytina išvada, kad, nustatydama atitinkamos rinkos dydį, Komisija teisingai atsižvelgė į vario kainą.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su klaidingu pradinės baudos padidinimu už pažeidimo trukmę

Šalių argumentai

95 Ieškovės tvirtina, kad šiuo atveju, padidinusi ieškovėms nustatytą pradinę baudą 10 % už kiekvienus dalyvavimo darant pažeidimą metus, Komisija pažeidė gaires bei vienodo požiūrio ir proporcingumo principus, nes neatsižvelgė į nevienodą kartelio intensyvumą per jo galiojimo laikotarpį.

96 Šiuo atžvilgiu ieškovės pažymi, kad 10 % padidinimas už kiekvienus pažeidimo metus yra maksimalus padidinimas, kurį Komisija gali nustatyti už ilgalaikius pažeidimus pagal gaires. Tačiau pradinės baudos didinimas už trukmę nėra mechaniškas, o turi būti proporcingas konkrečiam ir objektyviam pažeidimo poveikiui vartotojams.

97 Ieškovės pabrėžia, jog dėl to, kad sudėtingų kartelių atveju Komisija gali remtis „vieno ir tęstinio pažeidimo“ sąvoka, siekdama patraukti atsakomybėn ir įmones, kurios tiesiogiai nedalyvavo visuose bendro kartelio sudėties elementuose, baudos padidinimą už trukmę reikia pritaikyti atsižvelgiant į laikotarpius, kai kartelio veikla galėjo būti susilpnėjusi.

98 Šiuo atveju faktinės aplinkybės nepateisina 10 % padidinimo už kiekvienus metus, nes, pirma, nagrinėjamas kartelis neturėjo jokio didesnio poveikio kainoms ir, antra, kartelio veiksmų intensyvumas per pažeidimo laikotarpį kito, kaip įvairiose ginčijamo sprendimo konstatuojamosiose dalyse pažymėjo pati Komisija.

99 Komisija prašo atmesti šį ieškinio pagrindą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

100 Primintina, kad padidinti baudą dėl trukmės galima ne tik tuomet, kai yra tiesioginis ryšys tarp trukmės ir padidintos žalos Bendrijos tikslams, kurių siekiama konkurencijos normomis (šiuo klausimu žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Michelin prieš Komisiją*, T-203/01, Rink. p. II-4071, 278 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

101 Be to, iš gairių matyti, kad Komisija nėra numačiusi kokios nors sąsajos ar tarpusavio priklausomybės tarp pažeidimo sunkumo ir pažeidimo trukmės vertinimo.

102 Atvirkščiai, visų pirma, iš gairių struktūros matyti, kad, nustatant pradinę baudą, jose numatytas paties pažeidimo sunkumo vertinimas. Antra, pažeidimo sunkumas

nagrinėjamas atsižvelgiant į atitinkamos įmonės požymius, pirmiausia į jos dydį ir padėtį atitinkamoje rinkoje, o dėl to gali būti pakoreguota pradinė bauda, įmonės suskirstytos į kategorijas ir nustatyta konkreti pradinė suma. Trečia, į pažeidimo trukmę atsižvelgiama nustatant pagrindinę baudą ir, ketvirta, gairės numato galimybę atsižvelgti į sunkinančias bei lengvinančias aplinkybes, kurios leidžia keisti baudos dydį, be kita ko, pagal pasyvų ar aktyvų atitinkamų įmonių vaidmenį darant pažeidimą.

103 Tai reiškia, kad vien aplinkybė, jog Komisija pasiliko galimybę už kiekvienus pažeidimo metus padidinti baudą, o tai ilgai trunkančių pažeidimų atveju gali siekti iki 10 % pagal pažeidimo sunkumą nustatytos sumos, visiškai neįpareigoja jos nustatyti šį padidinimą atsižvelgiant į veiksmų, susijusių su karteliu, intensyvumą ar į kartelio poveikį arba į pažeidimo sunkumą. Naudodamasi savo diskrecija (žr. šio sprendimo 36 punktą), Komisija turi nuspręsti, kokį padidinimą ji ketina taikyti už pažeidimo trukmę.

104 Šiuo atveju visų pirma ginčijamo sprendimo 335 ir 340 konstatuojamosiose dalyse Komisija nustatė, kad *KME* grupė dvylika metų ir dešimt mėnesių dalyvavo darant pažeidimą, o tai yra ilga trukmė gairių prasme, ir todėl padidino baudą 125 %. Taip nuspręsdama, Komisija nenukrypo nuo gairėse nustatytų taisyklių. Galiausiai, Pirmosios instancijos teismas mano, kad šiuo atveju aptariamas 125 % padidinimas nėra akivaizdžiai neproporcingas.

105 Iš to, kas pasakyta, darytina išvada, kad ieškinio pagrindas, susijęs su baudos padidinimu už pažeidimo trukmę, atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su tuo, kad neatsižvelgta į tam tikras lengvinančias aplinkybes

Šalių argumentai

106 Ketvirtojo ieškinio pagrindo kontekste ieškovės pateikia keturis kaltinimus ir teigia, kad, neatsižvelgusi į tam tikras lengvinančias aplinkybes Komisija, pažeidė gairių 3 punktą.

107 Visų pirma, ieškovės tvirtina, kad, nors jos sistemingai ir neatsisakė taikyti ginčijamų susitarimų, tačiau juos taikė ribotai, o tai yra lengvinanti aplinkybė.

108 Antra, ieškovės teigia, kad Komisija klaidingai neatsižvelgė į tai, kad po Komisijos atliktų patikrinimų jos iš karto ir savanoriškai nutraukė pažeidimą.

109 Trečia, ieškovės tvirtina, kad Komisija klaidingai nelaikė lengvinančia aplinkybe sunkios ekonominės padėties pramoninių vamzdžių sektoriuje. Taip nusprendusi, ji pažeidė vienodo požiūrio principą ir viršijo savo diskreciją, nes šiuo atveju taikė griežtesnius kriterijus nei tie, kuriuos taikė panašiose situacijose. Šiuo atžvilgiu ieškovės

nurodo ankstesnius Komisijos sprendimus, kuriuose pagrindinės baudos buvo sumažintos dėl sunkių ekonominių sąlygų.

110 Ketvirta, ieškovės tvirtina, kad, pažeisdama gairių 3 punkto šeštą įtrauką bei teisingumo ir vienodo požiūrio principus, Komisija ginčijamame sprendime tinkamai neatsižvelgė į ieškovių indėlį nustatant visą pažeidimo trukmę. Iš 2003 m. gruodžio 10 d. Komisijos sprendimo 2005/349/EB dėl proceso pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE sutarties 53 straipsnį (byla COMP/E-2/37.857 – Organiniai peroksidai) (OL L 110, 2005, p. 44) išplaukia, kad bendrovei, kuri pateikė Komisijai lemiamos informacijos ar kuri papildo Komisijos turimus įrodymus, kiek tai susiję su tam tikrais pažeidimo laikotarpiais, už šiuos laikotarpius bauda neturi būti skiriama.

111 Taigi šiuo atveju tokiu pagrindu sumažinusi pagrindinę baudą tik *Outokumpu* Komisija nepaisė, kad ieškovės pirmos pateikė lemiamus įrodymus apie pažeidimo laikotarpius nuo 1988 m. gegužės mėnesio iki 1992 m. lapkričio mėnesio ir nuo 1998 m. gegužės mėnesio iki 1999 m. pabaigos. Todėl Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą ir padarė klaidą, nes, apskaičiuodama ieškovėms skirtą baudą, atsižvelgė į šiuos laikotarpius.

112 Ieškovės ginčija Komisijos aiškinimą, pagal kurį gairių 3 punktas taikomas įmonei, kuri pirmoji pateikė informaciją apie pažeidimo trukmę, o tai reiškia, kad pagrindinė suma šiuo pagrindu gali būti sumažinta tik vienai įmonei. Atlyginimas už bendradarbiavimą remiantis laiko kriterijumi neatsižvelgiant į informacijos kokybę ir apimtį bei į bendradarbiaujančios įmonės pateiktus dokumentus prieštarauja šioje srityje Komisijos siekiamam tikslui užtikrinti, kad karteliai būtų konstatuoti ir uždrausti turint

galimybę susipažinti su visais didesnę įrodomąją galią turinčiais dokumentais ir lemiamos reikšmės turinčia informacija.

113 Komisija prašo atmesti šį ieškinio pagrindą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

114 Visų pirma reikia priminti, kad skirdama baudas Komisija privalo laikytis savo pačios priimtų gairių (žr. šio sprendimo 33 punktą). Tačiau gairėse nenurodyta, kad Komisija visada privalo atskirai atsižvelgti į kiekvieną jų 3 punkte nurodytą lengvinančią aplinkybę ir neprivalo automatiškai papildomai sumažinti baudos, nes tinkamą baudos sumažinimo dėl lengvinančių aplinkybių dydį reikia nustatyti bendrai įvertinus visas svarbias aplinkybes.

115 Priėmus gaires, netapo nereikšminga ankstesnė teismų praktika, pagal kurią Komisija turi diskrecijos teisę, jai leidžiančią, nelygu bylos aplinkybės, nustatant baudas, kurias ji ketina skirti, atsižvelgti arba neatsižvelgti į tam tikrus veiksnius. Kadangi gairėse nėra privalomų nurodymų dėl lengvinančių aplinkybių, į kurias gali būti atsižvelgta, reikia daryti prielaidą, kad Komisija turėjo tam tikrą laisvę, kad atlikdama bendrą įvertinimą galėtų priimti sprendimą dėl galimo baudos sumažinimo, atsižvelgdama į lengvinančias aplinkybes.

116 Dėl pirmojo kaltinimo konstatuotina, kad jam negalima pritarti, nes iš Bendrijos teismų praktikos aiškiai matyti, jog tam, kad būtų taikoma gairių 3 punkto antra įtrauka, pažeidėjai turi įrodyti, jog jie rinkoje veikė konkurencingai ar bent jau kad jie aiškiai ir stipriai pažeidė kartelį įgyvendinančius įsipareigojimus tiek, kad sutrikdė jo veikimą, ir kad akivaizdžiai neprisijungė prie susitarimo ir taip neskatino kitų įmonių sudaryti tokį kartelį (2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Dalmine prieš Komisiją*, T-50/00, Rink. p. II-2395, 292 punktas ir 2006 m. kovo 15 d Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Daiichi Pharmaceutical prieš Komisiją*, T-26/02, Rink. p. II-713, 113 punktas).

117 Tačiau šiuo atveju ieškovės netvirtina, kad jos aiškiai ir ryžtingai priešinosi kartelio įgyvendinimui tiek, kad sutrikdė patį jo veikimą. Todėl pirmasis pagrindas nepagrįstas.

118 Dėl antrojo kaltinimo primintina, kad remiantis gairių 3 punkto trečia įtrauka, „pažeidimo nutraukimas Komisijai įsikišus (visų pirma jai atlikus patikrinimus)“ laikomas lengvinančia aplinkybe. Tačiau bauda negali būti automatiškai sumažinama dėl pažeidimo nutraukimo Komisijai įsikišus, o tai priklauso nuo konkretaus atvejo aplinkybių vertinimo, kurį Komisija atlieka naudodamasi savo diskrecija.

119 Šioje byloje nagrinėjamas pažeidimas yra susijęs su slaptu karteliu siekiant nustatyti kainas ir pasidalyti rinką. Tokios rūšies kartelį aiškiai draudžia EB sutarties 81 straipsnio 1 dalies a ir c punktai, ir tai yra labai sunkus pažeidimas. Todėl šalys turėjo suvokti savo veiksmų neteisėtumą. Kartelio slaptumas patvirtina, kad šalys tai suvokė. Todėl Pirmosios instancijos teismas mano, kad nėra jokių abejonių, jog šis pažeidimas atitinkamų šalių buvo padarytas tyčia. Pirmosios instancijos teismas jau yra aiškiai nusprendęs, kad tyčinio pažeidimo nutraukimas negali būti laikomas lengvinančia

aplinkybe, jei jis buvo nutrauktas įsikišus Komisijai (1999 m. kovo 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ensidesa prieš Komisiją*, T-157/94, Rink. p. II-707, 498 punktas).

120 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, ieškovių kaltinimą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

121 Be to, naudodamasis savo neribota jurisdikcija, Pirmosios instancijos teismas mano, kad aplinkybė, jog ieškovės nutraukė nagrinėjamą pažeidimą Komisijai pirmą kartą įsikišus, bet kuriuo atveju nepateisina jų baudos sumažinimo. Iš tikrųjų toks nutraukimas yra tinkama ir normali reakcija į Komisijos įsikišimą ir negali būti prilygintas jų savarankiškai iniciatyvai. Taip pat minėtas nutraukimas yra tik grįžimas prie teisėto elgesio ir dėl to Komisijos tyrimai nebuvo veiksmingesni.

122 Dėl trečiojo kaltinimo iš Bendrijos teismų praktikos matyti, kad Komisija nėra įpareigota blogą atitinkamo sektoriaus finansinę padėtį laikyti lengvinančia aplinkybe. Vien dėl to, kad ankstesnėse bylose Komisija į ekonominę sektoriaus padėtį atsižvelgdavo kaip į lengvinančią aplinkybę, ji neprivalo toliau taikyti tokios praktikos. Apskritai karteliai paprastai atsiranda kaip tik tada, kai sektorius patiria sunkumų (žr. šio sprendimo 62 punkte minėto Sprendimo *Tokai Carbon prieš Komisiją* 345 punktą ir nurodytą teismų praktiką). Todėl trečiasis kaltinimas atmestinas.

123 Dėl ketvirtojo kaltinimo visų pirma konstatuotina, kad pagal 1996 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo nei *Outokumpu*, nei ieškovėms nustatytos galutinės baudos negalėjo būti sumažintos daugiau kaip 50 %, nes jos nepranešė Komisijai apie pažeidimą, iki

pastaroji pradėjo patikrinimus, per kuriuos ji išsiaiškino pakankamai priežasčių pažeidimo tyrimo procedūrai, po kurios buvo priimtas ginčijamas sprendimas, pradėti.

124 Taip pat neginčytina, kad būtent 2001 m. gegužės 30 d.*Outokumpu* memorandumu Komisija pirmą kartą buvo informuota apie visą kartelio trukmę. Iš tikrųjų, remdamasi bendrovės *Mueller Industries* anksčiau pateikta informacija, Komisija galėjo įrodyti pažeidimo egzistavimą tik nuo 1994 m. gegužės mėnesio iki 1998 m. gegužės mėnesio. Tačiau ieškovės teigia, kad remdamasi būtent jų 2002 m. spalio mėnesį Komisijai atsiųsta informacija pastaroji galėjo galutinai įrodyti kartelio egzistavimą nuo 1988 m. gegužės mėnesio iki 1992 m. lapkričio mėnesio ir nuo 1998 m. gegužės mėnesio iki 1999 m. pabaigos.

125 Nustačiusi papildomą pažeidimo trukmę, pažeidėjoms skirtas pradines baudas Komisija galėjo padidinti 125 %, o ne 40 %, pagal gairių 1 dalies B punktą. Todėl įmonėms, kurios Komisijai pateikė informaciją apie papildomą pažeidimo trukmę, kilo rizika, kad jų pradinės baudos gali būti papildomai padidintos 85 %.

126 1996 m. pranešime dėl bendradarbiavimo egzistuoja paradoksas, nes įmonei, kuriai taikomas minėto pranešimo D skyrius ir kuri Komisijai pateikia naujos informacijos, kyla rizika būti griežčiau nubaustai nei tuo atveju, jei ji šios informacijos Komisijai nebūtų pateikusi. Šį paradoksą leidžia pašalinti Gairių 3 punkto šešta įtrauka, pagal kurią „aktyvus įmonės bendradarbiavimas tyrimo metu, nepatenkantis į (1996 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo) taikymo sritį“, gali būti laikomas lengvinančia aplinkybe.

127 Šiuo atveju, taikydama gairių 3 punkto šeštą įtrauką, nors to ir nepaminėjusi, Komisija faktiškai atleido *Outokumpu* nuo baudos, kiek tai susiję su papildoma pažeidimo trukme, apie kurią Komisija nežinojo tol, kol negavo 2001 m. gegužės 30 d.*Outokumpu* memorandumo (ginčijamo sprendimo 386 konstatuojamoji dalis).

128 Todėl reikia patikrinti, ar Komisija turėjo arba pagal gairių 3 punkto šeštą įtrauką, arba vadovaudamasi vienodo požiūrio principu ir ieškovėms sumažinti baudą už informaciją, susijusią su 1988–1992 metų ir 1998–1999 metų laikotarpiais, kurią jos pateikė Komisijai daugiau kaip šešiolika mėnesių vėliau už *Outokumpu.*

129 Visų pirma šiuo atžvilgiu primintina, kad, taikydama lengvinančias aplinkybes, Komisija turi diskreciją (2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mannesmannröhren-Werke prieš Komisiją*, T-44/00, Rink. p. II-2223, 307 punktas).

130 Reikia pabrėžti, kad pagal atleidimo nuo baudų logiką gali būti atleidžiamas tik vienas iš kartelio narių, nes kartelių viduje siekiama sukurti netikrumą taip skatinant apie juos pranešti Komisijai. Toks netikrumas kaip tik atsiranda dėl to, kad kartelio dalyviai žino, jog nuo baudos galės būti atleistas tik vienas jų, pranešęs apie kitų narių dalyvavimą pažeidime, ir taip keldamas grėsmę, kad jiems bus skirtos griežtesnės bausmės.

131 Tokioje kaip nagrinėjama situacija, kai Komisija žino apie kartelio egzistavimą, bet nežino tam tikrų esminių aplinkybių, leidžiančių nustatyti visą šio pažeidimo trukmę, ypač prasminga pasinaudoti tokiu mechanizmu, visų pirma siekiant išvengti, kad pažeidėjai nesusitartų nuslėpti minėtas aplinkybes.

132 Tokia situacija skiriasi nuo tos, kai Komisija jau turi įrodymų, bet nori juos papildyti. Tokiu atveju baudos sumažinimas pažeidėjams, o ne vienos įmonės atleidimas nuo baudos, pateisinamas tuo, kad siekiama ne atskleisti aplinkybę, dėl kurios nustatyta bauda gali būti padidinta, o surinkti kiek įmanoma įrodymų Komisijos gebėjimui įrodyti nagrinėjamus faktus sustiprinti.

133 Dėl tariamo nevienodo *Outokumpu* ir ieškovių vertinimo pakanka pažymėti, kad jos nebuvo panašioje padėtyje, nes pirmoji daugiau kaip vieneriais metais anksčiau už ieškoves pateikė Komisijai informacijos dėl papildomos aštuonerių su puse metų kartelio galiojimo trukmės.

134 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, ketvirtasis kaltinimas atmestinas.

135 Todėl turi būti atmestas visas šis ieškinio pagrindas.

Dėl penktojo ieškinio pagrindo, susijusio su nepakankamu baudos sumažinimu pagal 1996 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo

Šalių argumentai

136 Pirma, ieškovės lygina savo bendradarbiavimą bei joms nustatytą 30 % sumažinimą su tretiesiems asmenims taikytu požiūriu ankstesnėse bylose. Šiuo atžvilgiu ieškovės daro išvadą, kad joms taikytas nepalankesnis požiūris.

137 Antra, ieškovės mano, kad atsižvelgiant į naudą, kurią tyrimo eigai suteikė jų bendradarbiavimas, pagal 1996 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo D skyrių bauda joms turėjo būti sumažinta daugiau kaip 30 %. Šiuo atžvilgiu ieškovės visų pirma tvirtina, kad jos Komisijai savanoriškai pateikė daugiau informacijos, nei privalo atskleisti pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnį, kad tai buvo išsami informacija apie kartelio veikimą ir kad tam tikra pateikta informacija turėjo lemiamos reikšmės pažeidimo egzistavimui per laikotarpį nuo 1988 m. gegužės mėnesio iki 1992 m. lapkričio mėnesio ir nuo 1998 m. gegužės mėnesio iki 1999 m. pabaigos įrodyti.

138 Trečia, ieškovės tvirtina, kad Komisija, *Outokumpu* nustatytą baudą sumažinusi 50 %, pažeidė vienodo požiūrio principą. Anot jų, Komisija taip pat pažeidė minėtą principą, nes į *Outokumpu* bendradarbiavimą atsižvelgė tiek sumažinusi 50 % baudą pagal 1996 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo D skyrių, tiek jį laikydama lengvinančia aplinkybe gairių prasme.

139 Komisija prašo atmesti šį ieškinio pagrindą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

140 Kalbant apie ieškovių pateiktą šios bylos ir ankstesnės Komisijos sprendimų praktikos palyginimą, reikia konstatuoti, kad iš Bendrijos teismų praktikos matyti, jog vien aplinkybė, kad Komisija savo ankstesniuose sprendimuose taikė tam tikrą sumažinimą už konkretų elgesį, nereiškia, kad ji privalo taikyti tokį patį sumažinimą, vertindama

panašų elgesį per kitą administracinę procedūrą (žr. 2002 m. kovo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ABB Asea Brown Boveri prieš Komisiją*, T-31/99, Rink. p. II-1881, 239 punktą ir nurodytą teismų praktiką). Todėl ieškovės negali remtis baudų sumažinimu kitose bylose.

141 Dėl kitų kaltinimų taip pat primintina, kad vertinant kartelio narių bendradarbiavimą gali būti taisoma tik akivaizdi Komisijos vertinimo klaida, nes ji turi didelę diskreciją vertinti įmonės bendradarbiavimo kokybę ir naudingumą, visų pirma, palyginti su kitų įmonių indėliu (2007 m. gegužės 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *SGL Carbon prieš Komisiją*, C-328/05 P, Rink. p. I-3921, 88 punktas). Vis dėlto tokiu vertinimu Komisija negali pažeisti vienodo požiūrio principo.

142 Atsižvelgiant į šį kontekstą konstatuotina, kad ginčijamame sprendime Komisija pripažino, jog ieškovės pateikė daugiau informacijos, nei buvo galima iš jų reikalauti pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnį. Taip pat Komisija pripažino, kad ieškovės pateikė naujų įrodymų ir patvirtino esančius įrodymus apie visą pažeidimo laikotarpį, t. y. nuo 1988 m. iki 2001 metų. Visų pirma Komisija atsižvelgė į tai, kad ieškovės jai padėjo įvertinti kartelio apimtį per 1997–1999 metus. Tačiau Komisija teigė, kad ieškovės nebuvo nei pirmos, nei pagrindinės įmonės, pateikusios lemiamus įrodymus apie laikotarpius nuo 1988 m. gegužės mėnesio iki 1992 m. lapkričio mėnesio ir nuo 1997 m. iki 1999 metų. Komisija taip pat atsižvelgė į tai, kad ieškovės su ja pradėjo bendradarbiauti tik atsakydamos į laišką, kuris joms buvo išsiųstas 2002 m. liepos mėnesį pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnį (ginčijamo sprendimo 415–417, 419, 420 ir 423 konstatuojamosios dalys).

143 Pirmiausiai pabrėžtina, jog negalima kaltinti Komisijos, kad ji neatsižvelgė į tai, kad informacija jai buvo pateikta savanoriškai taikant 1996 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo D skyrių (šio sprendimo 140 punkte minėto Sprendimo *ABB Asea Brown Boveri prieš Komisiją* 237 ir 238 punktai). Pagal atleidimo nuo baudų politiką

savanoriškai su ja bendradarbiaujančioms įmonėms Komisija gali sumažinti baudą didesne suma nei toms, kurios to nedaro. Šiuo atveju neginčytina, kad, atvirkščiai nei *Outokumpu* atveju, tam, kad ieškovės bendradarbiautų, reikėjo atsiųsti prašymą pateikti informaciją.

144 Dėl laikotarpio nuo 1988 m. gegužės mėnesio iki 1992 m. lapkričio mėnesio iš bylos medžiagos matyti, kad Komisija teisingai konstatavo, jog ieškovių pateiktas aprašymas, susijęs su minėtu laikotarpiu, nebuvo išsamesnis nei pateiktasis *Outokumpu* ir kad tuo metu, kai ieškovės pradėjo bendradarbiauti, lemiamus įrodymus, kurie patvirtino pažeidimo egzistavimą per šiuos metus, Komisija buvo gavusi iš kitų šaltinių maždaug prieš šešiolika mėnesių. Tiek ankstesnis *Outokumpu* bendradarbiavimas, tiek per patikrinimus rasti dokumentai rodė, kad kartelis prasidėjo 1988 metais.

145 Dėl laikotarpio nuo 1998 m. gegužės mėnesio iki 1999 m. pabaigos pažymėtina, jog iš bylos medžiagos nematyti, kad Komisija nekreipė dėmesio į ieškovių bendradarbiavimą. Atvirkščiai, ginčijamo sprendimo 419 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymi, kad ieškovių bendradarbiavimas tam tikra apimtimi jai buvo naudingas, kiek tai susiję su 1997–1999 metų laikotarpiu. Negalima kaltinti Komisijos, kad minėtoje konstatuojamojoje dalyje ji taip pat nurodė, jog iki bendradarbiavimo su ieškovėmis ji turėjo įrodymų apie tam tikrus susirinkimus ir keitimąsi konfidencialia informacija per minėtą laikotarpį, nes tokį teiginį patvirtina bylos medžiaga.

146 Be to, iš to, kas pasakyta, matyti, kad ieškovės neįrodė, jog, vertindama jų bendradarbiavimą, Komisija padarė akivaizdžią klaidą.

147 Dėl argumento, kad ieškovės buvo diskriminuojamos, pakanka priminti, jog ieškovės ir *Outokumpu* nebuvo panašioje padėtyje, nes *Outokumpu* su Komisija bendradarbiavo

gerokai anksčiau už ieškoves, o pastarosios su Komisija pradėjo bendradarbiauti tik po to, kai gavo prašymą pateikti informaciją.

148 Iš esmės tai, kad tiek pagal 1996 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo, tiek pagal gaires *Outokumpu* nustatyta bauda jai buvo sumažinta už tai, kad ji bendradarbiavo su Komisija anksčiau nei kitos įmonės, nėra diskriminacinis elgesys ieškovių atžvilgiu. Aplinkybė, kad *Outokumpu* bauda sumažinta pagal gairių 3 punkto šeštą įtrauką, susijusi su šių gairių ir 1996 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo tarpusavio sąveika. Jei ieškovės būtų buvusios pirmos su Komisija bendradarbiavusios įmonės, joms būtų buvę galima taikyti ir 1996 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo, ir gaires.

149 Atsižvelgiant į visa tai, kas pasakyta, šį ieškinio pagrindą reikia atmesti.

Dėl prašymo sumokėti banko garantijos suteikimo išlaidas

150 Ieškovės nepateikė jokių argumentų šiam prašymui pagrįsti. Iš to darytina išvada, kad šiuo atžvilgiu pareiškimas neatitinka minimalių prašymo priimtinumo reikalavimų, nustatytų Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnyje ir Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkte. Todėl šis prašymas atmestinas kaip nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

151 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovės pralaimėjo bylą, jos turi padengti Komisijos bylinėjimosi išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (aštuntoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. **Priteisti iš *KME Germany AG*, *KME France SAS* ir *KME Italy SpA* bylinėjimosi išlaidas.**

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Paskelbta 2009 m. gegužės 6 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.